

Передплата

за «РУСЛАНА» внісуть:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
у пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За Францією:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі члени по 10 сот

РУСЛАНИ

«Варяги ми очі і душу ми вкращає, а не вкращає милость і віра не вкращає, бо руська ми серце і віра руська.» — З Русланових писемь М. Шапкевича

Виходить у Львові що день крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. вул. Дзямбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подарки і приватні доносення по 30 сот. від стрічки.

Перші кроки руского клубу.

(X) Перші кроки парламентарного клубу руского, на котрий руский нарід покладає такі великі надії, не можна назвати щасливими. Передовсім зробили націонал-демократи і радикали рускій суспільности немилу несподіванку, що в суперечности до замірів і постанов у Львові висловлених на довірочних зборах і в дневникарстві, встрили знов у консолідацію з москвофільською п'яткою. Бажало ся всяким політикам консолідаційним перехитрити москвофілів, а рускій суспільности замилити очі тим, що нібито москвофіли згодити ся без застереження на програмову основу руского клубу (що до самостійности і окремішности національної нашого народу). Був се самообман консолідаційних політиків в рускім клубі і ми на се зараз вказали, що оден з послів, котрий писав допись про се до «Діла», хибно думає, що «з сего виходить, що москвофільські послы признали існуванє малорускої народности ітд.». Наш погляд потверджують в недільнім числі «Галичина» самі москвофільські послы, бо виразно заявляють, що они стоять на становищі історичної єдности руского народу з москвофільським і не признають его національної окремішности. Зараз отже в починах самих повстав розлад, др. Марков і Глібовицкий виступили з клубу («Діло» подає телеграму клубову, що лише Марков виступив — хоч се річи не змінє), а розлад сей буде викликувати дальшу кириню в клубі і спиняти его ясне національне становище.

Проти сего виступив також в суботнім «Ділі» проф. Грушевський, одначе хоч згоджуємо ся з его виводами, приневолені ми в інтересі історичної правди зазначити, що проф. Грушевський не все вірний був висловленим у своїй суботній статі поглядам. Спершу був він противником всякої консолідації з москвофілами і навіть писав про те статі (хот безіменні) вважаючи консолідацію продовжуванєм життя москвофілам і проневірством національній ідеї українсько-рускій, але в 1897 р. і опісля доказував (очевидно вгворений львівськими консолідаційниками), що ми консолідацією забємо москвофілів і аж опісля знов ставув проти консолідації, коли на Україні почала ся конституційна доба.

Руский клуб виступив, як відомо, державноправну засторогу за прикладом Чехів і Сербо-Хорватів в державній раді. Одначе і тут не оправдав надій, які покладала на него руска суспільність. Можна було сподівати ся, що клуб, в котрім засідає 14 адвокатів, 2 унів. професорів, 3 професорів середних шкіл, здобуде ся на основно оброблений історично-правний вивід такої державно-правної застороги, як се зробили н. пр. Хорвати. Тим часом руский клуб збув се побіжно кількома реченнями так, що справедливо всепольське Slowo поглузовало собі, що та засторога написана на коліні. Булаб она о много поважнійшою і мала би значне історичного акту, колиб з нею не вязано справи виборів і надуживань старостів і т. д. Се належало обробити в окремім внесеню наглім, котре повинно бути умотивоване основно описаними подіями.

Нешасливо на наш погляд вихопили ся деякі члени клубу з своїми симпатіями для німецьких поступовців, а з антипатіями до славянських сторонництв. Академічна молодіж руска, ческа і словінська в Празі ухвалює домагати ся засновин славянських університетів (чеського, словінського і руского), очевидно буде домагати ся пособлюваня тих домагань від Чехів, Словенців і Хорватів, а наші послы з гори вже заявляють ся проти якого небудь союзу з славянськими сторонництвами. Чи ж можуть сподівати ся помочи для руского університету — а може числять на Німців? Побачимо!

Задача нової державної ради.

(Дальше).

Вельми теплою і сердешною була згадка підхожого віком монарха в престольній річи про довершене з почином его володарства звесенє панщини, а ся мила згадка відобє ся сердешним відгомном в широких верствах населеня.

В звязи з сею милою згадкою вказав монарх на потребу суспільних реформ а іменно обезпеченя на старість і на случай нездібности до праці, про уліпшеня обезпечень робітників, розширеня сего на моряків, праву охорони робітників і обмеженє нічної роботи женщины. Тим способом монарх заняв становище суспільного володаря і сею престольною річию осягнув незвичайний особистий успіх. Се можли-

во було лише володареві, котрий мало що не шістьдесять літ править кермою держави, зобразити такими чертами суспільний розвиток населеня в звязи із своєю особистою діяльністю за час шістьдесятилітнього володарства. Визволенє селянства до степеня власновільних, повноправних горожан, наданє їм загального права виборчого, а до того всего обезпеченє на случай старости і немочи — всего того міг довершити тільки монарх, котрому доля судила кермувати державою стілько десятків літ, а огляд сеї многоважної в далекосяглі події доби повинен був тронуть кожде серце, котре є ще приступне для людських почувань. Навіть соціялісти, котрі н. пр. в німецькім парламенті усувають ся від всяких маніфестацій династичних, не посьміли усунути ся від торжественного відкритя нової сесії державної ради і явили ся в престольній салі, навіть ті найкрайнійші жыла приневолені були признати вітцівську дбалість монарха для широких верств народних, котрі він зробив повноправними горожанами.

А так само, як престольна річ звернула бачне око на потребу суспільно політичних реформ, вказала і на потребу пособлюваня промислу, до чого причинять ся неперечно заключені торгові договори, улекпуючи систематично вивіз промислових і сирих плодів, зазначила потребу подвигнення хліборобства улекпшенєм особистого і реального кредиту і поправою гудівлі худоби.

Визискуванє населеня, якого допускають ся вуглярні барони незвичайним підвиспуванєм цін вугля, викликує коначну потребу ліпшого використання державних копалень, щоби тим способом покрити потреби на всякі випадки власних підприємств державних і в тім напрямі престольна річ обіщувє зараду. В звязи з тим змаганєм вказує престольна річ також на дальше удержавленє залізниць, помноженє потрібних для перевозу засобів і розширенє залізничої сіти місцевої.

Незвичайно важне значенє мають ті уступи престольної річи, котрі відносять ся до взаємин з Угорщиною і до заграничної політики.

Престольна річ зазначає з великим притиском найсердечнійші взаємини з союзними державами, що дає австро-угорській монархії спромогу доводити до вирівнаня можливих непорозумінь і тим способом до тривкого удержаня европейского мира. Але як раз се буде лише можливим

австрійсько-угорській монархії стати кріпкою підпорою світового мира, наколи она відповідно розвине і скріпить свою оружану силу. Монарх значив тим способом, що міжнародне становище монархії вимагає конечно відповідного потребам часу розвитку армії, позаяк усякий застій на тім полі був би небезпечний. Відомо однак загально, що перепоною сего розвитку, скріплення і помноження війська не є Австрія, котра перед кількома роками була навіть ухвалила збільшений контингент рекрутів, лише Угорщина, котра на сі потреби військові хоче призволити за високу ціну, далекосяглих національних уступок.

Сей уступ престольної річи викликав в Угорщині загальне зворушене і невдоволене, а все дневникарство, особливо сторонництво незалежності, висуває у слівя, від яких Угорщина робить зависимим збільшене військової сили. Таке саме зворушене поміж незалежностями викликав уступ престольної річи про австро-угорську угоду і взаємини з Угорщиною.

Престольна річ зазначає неначе крайні границі, посеред яких має бути уложений лад взаємин поміж обидвома державами монархії. Передовсім повинна відповідно «переказаним формам» бути уладжена угода, для котрої в торгових договорах положено несхитні підвалини. Сими переказаними формами вважає престольна річ удержане делеґацій і дуалістичної системи витвореної самими Уграми. З великим притиском домагає ся престольна річ, що серед всяких обставин провідною гадкою повинен бути праґматичною санкцією утворений і випробований політичний союз між обидвома державами, котрий має бути збережений, ненарушимо для грядучих поколінь. Згадка про грядучі покоління вказує на те, що висловлені престольною річю засади правлення мають бути міродатні не лише для теперішнього монарха, але й для будучих володарів. Корона кладе отже головну вагу на нероздільність і спільну оборону монархії на основі дуалізму. Навіть народно-господарські взаємини між обидвома державами монархії не повинні бути до того ступня ослаблені, щоби з сего в будучині могла вийти яка шкода для праґматичної спільности монархії. Тим способом престольна річ вказує на конечну і немінучу звязь між цловим розділом і політичним поділом, між народно-господарською а військовою спільністю.

Сей уступ, котрий народно-господарську спільність монархії ставить яко вплив праґматичної санкції, викликав велике невдоволене посеред малярських незалежності. Они добачають в тім нарушене угорського державного права і урядового закону з 1867 р., хоч се висловлено лише в формі бажання.

Можна отже сумнівати ся, чи супроти того, що самі Мадяри визначають ся такими відсередними змаганнями, самі прикладають руки до підорвання підвалин дуалізму, дасть ся удержати спільність праґматичною санкцією зазначена, чи не належало б привернути давню єдність

монархії на основі рівноправних народів. Мадяри-незалежності намагають ся як раз дуалізм визискати в цілі розділу монархії, розширяючи щораз дальше свої національні домагання, котрі стоять в суперечности з добром і цілостю монархії. Гноблене і зацеволене немалярських народностей в Угорщині малярськими оліґархами доходить вже до неможливости. Тимто понука до самозбереження монархії вимагає, щоби ті переказані форми дуалістичні заступити державною конституцією основаною на союзі рівноправних народів.

Мадярські верховладники посягають тепер на заперечену законами автономію Хорватів, намагають ся головню хорватским грошем збудовані залізничі перемінити на малярську власність і змаляризувати, а насильним викиданем волоського посла Вайди з сойму виставили собі Мадяри перед усім світом свідочство крайної нетерпимости і насилі і скинули вже личину вольнодумців, яких ролю відгравали перед Європою, подібно як і німецькі вольнодумці в Австрії. Проти сеї насильної верховлади малярської виступають не лише розбуджені і щораз більше свідомі немалярські народности і Волохи, Сербо-Хорвати, Саси і Словаки, але також соціальні демократи на улицах Пешту голосно протестують проти сеї «політичної народности» себ то верховладного сторонництва малярського, котре собі присвоїло право, промовляти іменем усеї Угорщини.

З австро-угорською угодою і взаєминами між Австрією а Угорщиною повинно бути в звязи рішене внутрішнє національне питанє в Угорщині. Оскільки нова державна рада зрозуміє сю свою задачу, оскільки она покаже ся в дійсности, а не лише на словах народним парламентом, покаже ся небавом. При австро-угорській угоді повинна она зложити сей іспит, а коли сего не зуміє, не буде мала права звати ся народним парламентом.

(Конець буде).

Геть з рутенством!

Під таким заголовком замістив проф. М. Грушевський статю в «Ділі», у якій висказав велику правду та лише помилив ся в адресі. Бо сю статю по її змістови належало прислати у редакцію «Руслана». Миж від ряду літ товкли заодно на розум нашій суспільности ту саму правду, яку підносить тепер публично шановний професор. Однак тодішні консолідатори воліли закинути нам кириною, якісь угаєні діли, виңайти якихсь клерикалів і польонофілів — радше розднати народний табор, чим признати ся до своєї злочинної похибки: нехтованя національної ідеї злукою з кацапами. Однак поволи і наше кликанє «во пусгінї» зачало находити відгомін. Консолідації ставали чим аз тяжші, а ініціатори чимраз більше ховали ся стидаючись своїх «зделок», чимраз несміливіше реаґували на наші ревелациї і почували ся до обовязку оправдуваня. І здавало ся на останку, що наша відліт пропаґована ідея беззглядної борби

з москвофілами взяла верх. Вибори виказали їх безсилність між народом з одної сторони, а з другої їх диявольську завзятість против всього, що українське. Аж отсе головні консолідатори, виңавши до Відня, далеко від галицького ґрунту затратили того крихіткд сорому, що вже були его приучили ся дома і счинили нову «зделку». Послухаймож, що про неї каже проф. Грушевський:

„Ми ніколи не вважали оправданими компроміси з москвофілством, кокетованє з ним, покриванє его покровом благодати українства. Не маючи тіни ворожнечі против народности і культури великорускої, звязані тісними моральними звязками й живими симпатіями з свободолюбними, поступовими течіями великорускої суспільности, ми не вважали ніколи можливим толерувати москвофілство, як проповідь національного ренегатства, національної смерти українського народу. Не вважали можливим дивити ся на него як на невинну примху деяких, зрештою мовляв вповні добрих і своєї суспільности корисних людей — бо ясно бачили, що москвофілство не тільки відтягає й марнує сили нашої суспільности, але шкодить активно на кождім кроці культурному й політичному розвоєві українського народу, кидаючи перешкоди на его дорозі та подаючи що хвиляруки найлютішим ворогам українського відродженя. Тому всяку «консолідацію» з москвофілством ми вважали страшенно шкідливою завсїгда, навіть тоді, коли знавці провінціального життя запевняли, що слабо освідомлені народні маси й загал суспільности ніби то не хоче бачити розділу між українством і москвофілством, жадає, щоб «всі Русини» йшли разом протав спільного ворога — польської «суспільної ерархії». Ми були переконані, що обовязок свідомої часті української суспільности прояснити на сім пункті погляди нашого загалу і народних мас, а не йти за такими директивами, колиб вони дійсно були, тому що всякі союзи з москвофілством, чи его толерованє тільки зміцняє його, даючи ему право на істнованє в очах широкого загалу. Національна і політична свідомість нашого народу, очевидно, лишила ся неповною, невиробленою, коли на сім пункті зіставлявано її в неясности, і ся неясність штучно підтримувала ся самою тою консолідаційною політикою Українців.

Тепер, по останній перебутій кампанії, проведеної свідомою частиною нашого народу цілком окремо від москвофілів, під окликами далекими від всяких національних компромісів, віддали всі давніші аргументи за компромісами з москвофілством. Народ показав велику національну свідомість. З другого боку безоглядна, неперебірчива до крайности боротьба, яку повело москвофілство против українства, показала его в справдешнім світлі. Москвофілство відкрило свою слабість і чисельну і моральну, виявило свій занепад — немінучий зрештою з розвоєм народної свідомости, зі зростом житевих сил, бож було явищем хоробливим, проявом занепаду нашого народу. І якаж потреба ще раз скріпляти его тепер новим союзом, затемнювати народну свідомість, представляючи москвофілських діячів союзниками й однорумцями Українців, що стають, мовляв, на ґрунті тоїж самої ідеї культурної чи національної окремишности українського народу (яка страшенна наруга над дійсностью!), а ріжнять ся від Українців тільки в другорядних деталях? І тому останні збори української національної демократичної партії рішучо запротестували против всяких компромісів з москвофілством й обовязали своїх послів завязати парламентарний клуб на виразно-національній підставі та зазначити се в самій назві клубу, назвавши его «українським», українським, щоб раз на завсїгда обминути можливість якихось непорозумінь чи кривих толковань на сій точці.

Клуб поступив собі инакше: зробив уступку в назві, щоб дати можливість москвофі-

лам належати до нього. Її члени стараються представити се як новий тріумф української ідеї — що москвофіли ввійшли в клуб, який ставить собі завдання оборону інтересів самостійного, культурного й політичного розвитку української народності, а уступку, зроблену москвофілам, представляє незначною. Та з таким поглядом не можна згодити ся, як не можна оправдати й самого сього кроку клубу.

Незалежно навіть від оцінки зробленої уступки, треба вважати дуже сумнівним набуток се, що москвофіли вступили до українського клубу. Одноцільний клуб з 25 послів Українців, без сумніву, був би безперечно морально сильнішим, міг би розвинути більшу енергію, виступати більш отверто й принципіально, ніж такий ріжкомастний, позбавлений єдності через включення зовсім стороннього тіла. Нумеричний здобуток єго зовсім формальний, бо без сумніву, в справах, які підходять під погляди москвофільських послів чи москвофільського загалу, послі-москвофіли й так йшли солідарно з українськими послами. В справах же, які під москвофільські погляди не підходять, присутність москвофілів в українському клубі буде все тягнута єго до компромісів, буде здержувати розмах українських постулатів, стягати єго до давнього рутенського рівня. Так з погляду парламентарної тактики. А з становища загальної політики — се нове затемнюване національної свідомости по недавнім єї проблеску, баламученє нашого загалу на пункті відносин до москвофільства і спомаганє москвофільству, реабілітованє єго повагою нашого клубу, затиранє ріжниць між тими, що на кождім кроці побороють українство, і тими, що єго боронять. Національна деморалізація!

І сей «здобуток» куплено ще й уступкою — виводять дальше проф. Грушевський — єї називають неважною; але як можна назвати се неважною уступкою там, де йшло про зазначене нашої національної окремішности, нашої національної марки перед широким світом? Ясна річ, що в неважкій справі москвофіли й не добивали ся б уступки, — річ важна справді. З термінами «руський», «ruthenisch», «малоруський», «український» звязана ціла скаля національного постулу, ціла еволюція національної української ідеї, і коли назване клубу українським, «ukrainisch», означає, що в н мав бути речником новочасного українського руху перед широким світом, назване єго руским, «ruthenisch», вертає нас назад в перейдені стадії рабського, компромісового рутенства. Маємо по давньому Ruthenenklub — так як би нічого не змінило ся в нас за останні десятиліття. «Руський клуб» по нашому. Одні будуть писати се «руський», а інші з двома с, «русский», і можна буде далі говорити, що в Австрії ніяких Українців нема, а є тільки «руські». А Німець далі буде питати: Ruthenen und Rumänen, ist's einerlei? (се чув я сам на власні уха, живучи під Дрезном), і певно вже через думку єго не перейде, що сї австрійські Рутени — те саме, що Українці в Росії, — ті Українці що то ціною такого завзята, боротьби з скаженою опозицією саме тепер пробіли своему імені дорогу в Європу й заманіфестували перед нею свою національність.

Сформованє в теперішній хвилі «українського» («ukrainisch») клубу в віденському парламенті булоб величавою маніфестацією новочасного українського руху, єдності українського народу, солідарности українства австрійського і російського, і се скріпилоб моральні сили як того так і другого — як українського руху в Росії, так і нашого національного постулу в Австрії. Я і інші бесідники виразно вказували на сю сторону справи в дискусії, коли дебатувала ся ота справа на зборах партії, — і віденським послам вона була звісна, коли вони рішали справу. А вони таки завязали клуб руско-рутенський, і замість української ідеї заманіфестували традиції старого галицького рутенства.

Та єму нема вже місця в житю австрій-

ської відродженої, оновленої України. І тому кличемо з цілою силою: «Геть з рутенством!»

А що сей вплив галицьких подій на закордонну Україну не є ані мігом ані примхою одиниць, нехай послужить на доказ статя українського писателя і діяча д. Єфремова в останнім числі «Кієвських Огників», (які наново стали виходити), де висловлює ся ось як про kwestию участі москвофілів в «українським клубі»:

До сього часу, поки парламентарна організація Українців називала себе «русским клубом», москвофіли могли брати в єго участь. Не те тепер, коли парламентарна організація офіційно прийняла назву «українського клубу», щоб підкреслити свою солідарність з петербурскою «українською громадою» в думі. Участь москвофілів в такій організації є цілком неможлива через підкреслюване того національного принципу, якого москвофіли не визнають; в противнім разі, се означало, що москвофіли зрікають ся головного пункту своєї програми. З другого боку, певна реакційність москвофілів не гармонізувала б з демократичним, в цілому, напрямом клубу.

Такого кроку з боку українських послів — каже дальше д. Єфремов — не можна не вітати, бо під прапором загальноросійської ідеї москвофіли провадять в Галичині реакційні змаганя, означені таким самим отвертим чорносотенним характером, як і змаганя рідних їм по духу «істинно-русских» організацій у нас. Ніяка позитивна праця на користь народних мас з подібними спільниками не була б можливою, й давно вже політичні й інші обставини вимагали, щоб найрішучіше одмежуватись од них.

Сї уваги писані очевидно єще перед йововою вістю, що ось то зродила ся у Відні нова русько-русско-малоруско-українська амфібія, і тому они виглядають прямо мов на сьміх, мов гірка сатира. Щож тепер напишуть нам українські піоніри, коли довідають ся, що замість української твердині побудовано у віденським парламенті якесь дивовижне «вавилонське столпотвореніє»?..

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Акилина муч.; римо-кат.: Йоана і Павла. — В четвер: руско-кат.: Єлисея, Методія; римо-кат.: Володислава.

— **Концерт в честь Преосв. Єп. о. Сотера Ортинського** відбув ся вчора в духовній семінарії у Львові заходом богословів-Українців. На концерті явили ся: ректорат дух. семінарії під проводом о. д-ра Жука іп сопрого, о. мітрат Туркевич, архівар Ватиканської бібліотеки, незвичайно популярний в Римі чоловік «папа» Франко, оден сирийський святик, а зі світських людей др. Євген Озаркевич, др. К. Студинський і др. Ів. Копач. Преосв. Єп. о. Сотера привтав сердечною промовою питомець Волод. Довгович, в якій зазначив радість, що на єпископським престолі в Америці засяє чоловік не лише визначний заслугами на церковнім полі, але й глибоко відданий народній справі. Се є запорукою, що діяльність Єпископа на сїм становищу буде богата в успіхи. В слід за там виступили тричі хори богословів під умілою управою питомця Євг. Цегельського. Орхестра питомців під проводом талановитого музика п. Яцка Заяця запродукувала два поважні твори, а п. Мартинів відіграв на флеті оден концертний твір в фортеп'яновім супроводі п. Пасічинського. Коли хор питомців співав

в супроводі орхестри Лисенкову пісню: «Боже великий, єдиний, Русь-Україну храни!» всі учасники повстали з місць і вислухали єї стоячи. Останню точку виповнила прекрасна, богата змістом, високо поетична промова голови читальні українських богословів, п. Держируки, в якій прощав Єпископа при єго виїзді з рідної землі, а пращав так щиро, що Єпископ Ортинський розплакав ся. Крізь слези подякував Єпископ питомцям за пращанє, висказав надію, що свобода американської землі перелетить небавом облаками до нашої нещасної країни, візвав, щоби і деякі зпоміж питомців готовили ся до служби між своїми хоч не на своїй землі. Концерт закінчив ся піснюю: «Пречистая Діво Мати» а при відході попрощали питомці Єпископа вчлном «Ще не вмерла Україна». Після концерту гостив о. ректор в своїм домі названих вгорі гостей. Промовляли Єп. Ортинський, о. др. Жук, о. мітрат Туркевич, др. Озаркевич і др. Копач. Зі всіх промов пробивала ся жива радість, що Провидінє найшло єпископа в особі о. Ортинського, чоловіка визначної праці, талану і горячої прихильности для народної рускої справи. Нехайже бажаня, які складано вчора Єпископови, мостять єму дорогу на американській землі! А Бог нехай сповнить всі єго задушевні наміря!

— **Руский театр** під дирекцією п. Йосифа Стадника переїздить з днем 26. с. м. до Сокала.

— **3 Долини.** Заг. збори «Селянської Ради» будуть в четвер 27. с. м. о 11. год. в салі повітової ради в Долині.

— **Союз молочарских спілок** в Стрию оповіщує, що крім головного складу продажі і експорту масла в Стрию отворено дня 20. с. м. другий склад продажі масла у Львові в домі «Просвіти», Ринок 10.

— **Стипендії.** Намісник надав опорожнені стипендії з наукового фонду, призначені для Русинів, в річних квотах по 210 К: Дмитрови Греголинському, слухачеві філософії в Кракові і отсвм слухачам львівського університету: Алексеєви Юл. Косакови, Яросл. Коломийцеву, Ем. Андр. Вальницькому, правникам і Луці Турчинову, слухачови філософії.

— **3 львівського університету.** Деканом богословського віділу на 1907/8 рік вибрано кс. д-ра Матія Святицького, деканом правничого віділу д-ра Альфреда Гальбана, а деканом медичного віділу д-ра Станислава Бондзінського.

— **Галицький сойм** буде скликаний на докінченє весняної сесії дня 10. вересня с. р. і буде радити около трех тижнів. Та додаткова сесія буде призначена на ухваленє виборчої ординації до сойму та на поладнанє деяких важніших справ, які на весняній сесії задля браку часу не вийшли на дневний порядок нарад сойму. Прелімінар бюджету на 1908. рік не прийде під наради, а мабуть буде ухвалена бюджетова провізорія, бо новий сойм, що вийде з нових виборів, буде міг зібратись аж на весну 1908. року.

— **Нові університети.** В Празі було в неділю віче слухачів чеської політехніки. Ухвалено резолюцію за заложенєм чеського університету в Берні, українського у Львові, словінського в Люблянї та італійського в полудневім Тиролі. Ту резолюцію ухвалено вислати на руки президії палати послів, президента кабінету бар. Бека і міністра просвіти д-ра Мархета.

— **Прогулька до Бубнища.** Наші карпатські гори наділила природа незрівняною красою і поезією. Богатство гірських форм пристроєних пестрим килимом ростиного сьвіта, подає широку скалю чудових образів, якими упоїть ся око найвибагливішого туриста. Так щож, коли лише немногим з нас судилось зуміти оцінити цілу красу наших гір і подивляти зблизька їх велич. Однак відродно приходиться ствердити поступ і в тім напрямі. Остання прогулька «Сокола» і «Географічного кружка українських академиків» до Бубнища виїхала зі Львова товариством, яке числило 27 осіб. Між ними були три панї зі Львова і два прогульковці з Цішанівщини. Виїхано серед злив-

ного дощу, тому велику радість викликала телеграма з Синевідска, якою аранжерам прогульки донесено днем ранше, що «заповідаєсь погода». Веселий настрій прогульковців подвоївся, ще заки доїхано до Стрия, бо дощ зупинився а небо прояснило ся. В Стрию прилучило ся до прогульки щось шість осіб з одною панєю.

О 10:23 год. прибув поїзд до Синевідска вижного. Місцевий пожарний «Сокіл» упереджений що до приїзду руских богословів з Унгвару, виступив з пишним привітом. На жаль, богослови роздумались инакше і виїхали ще в суботу, тому ціла овація дістала ся сьвітським туристам. Уставлені на стації в лаві около 80 гожих парубків у вишиваних сорочках і сила дівчат під проводом місцевої інтелігенції, відспівали патріотичні пісні і провели прогульковців гостинцем, на миле їх здивоване, під триумфальну браму замавну зеленим та хоругвами в народних красках. По привітних промовах з обох сторін, прогульковці розрапались сердечними окликами «Гаразд!» з тисячним гуртом Синевідчан і одні фірами гостинцем докола коліна ріки а другі навпростець через залізничий міст і тунель дістались до села Тишівниці. Звідти частина мужчин пішла пішки до бубніських скал, а всі пані, доволі умучені 3½ кілометрами пішої дороги і решта мужчин поїхали наймленіми в Тишівниці фірами.

З села Тишівниці від порома на ріці Стрию веде рівна дорога здовж потоку, названого Тишівницею, на просторі 7-ох км., далше скручує на ліво і впе ся в гору (200 м. висше) лісами на просторі 1½ км. аж до бубніських скал. На дорозі нічого замітного, хиба дві жидівські корчми, де можна дістати квасного молока, по 2 крейцарі за горвятко та доволі лихого пива. Дорога лісами в гору чисто гірсько-галицького типу, з вибоями, камінними порогами, зі зваленими в попереки деревами, добра для піхотинців, але прикра для фір. Тимто піші прогульковці дістали ся до бубніських скал о пів години скорше чим ідучі фірами, між котрими були дві родини зі Скольного.

При скалах було вже рійно і гамірно. З Долини надтягнуло чотирма фірами ціле товариство панів і панів. З Дрогобича прибула прогулька кількадесятьох гімназистів під проводом катехита о. Кмитя і проф. Бирчака, а також з сусідних сіл прийшло кілька родина сьвященних і учительських і позасїдали при трьох столах, уставлених на полянці для туристів. Прийшло також кількадесять селян з сусідного села Полянці, одні щоби пригладити ся, як пани бавлять ся, а другі, мудріші, щоби заробити, чи то на воді, до якої 1½ км. ходу, або жертвуючи своєю поміч в провідництві на скали.

А скали як ведити 60 метрові гордо гляділи на людських ліліпутів, що розвіли ся під ними на мураві; ждали, що про них каже проф. др. Рудніцкий. На жаль не діждали ся викладу, бо шан. прелегент-геолог, бредучи через ріку Опір, розбив собі о камінь ногу і не дійшов до них, хоч мав всего ще 1 км. дороги. Шкода, що так стало ся, бо були би мабуть почувли, що учені зачислили їх до «горішого поверха крейдового систему» і охрестили їх назвищем «ямненського пісковця». Сей пісковець — як пише проф. Зубер в своїй праці «Geologia pokładów naftowych w Karpatach Galicyjskich, Ч. I.» — є одним з найхарактеристичніших утворів у східних Карпатах. Своє ім'я дістав від села Ямни над Прутом, де его нашли віденські професори Тіце і Пауль в 70-тих роках мин. століття. «Ямненський пісковець» — каже проф. Зубер — є в головній масі дуже грубо верстований, двібнозерний, ясно-жовтий або рідше рожевий, крихкий: вітриючи поволікає ся звичайно крихкою сірою шкаралупою, розсипає ся часто в мілкий і дуже чистий пісок, заключає в крихкій відміні часто великі кулисті тверді маси, пукає в величезні відломи (як прим. під Ямною), або творить великі, подібні до зва-

лиць скелі (прим. в Бубнищах за Болеховом і Уричі за Дрогобичом). Геологи доказують отже, що бубніські скали яко твердіші, задля свого цементового ліпища, уратували ся перед зубом часу а окружаючий їх колись ямненський пісковець з кальцитовим ліпищем звітрів, розсипав ся в пісок і порох та поплив з водою, або полетів з вітрами.

Досить, що бубніські скали остали, і сторчать як титани серед зеленого ліса над глибоким вертепом, а людська рука повиковувала в найбільшій з них, при самім споді три комори, одну в середині на подобу перона на малих залізничних стаціях, а дві по боках у виді комірок з дверима і причаами. В ⅓ висоти тої скали находить ся тунель, в яким викую чотиригранну суху криницю, глибоку на чотири метри, названу «Довбушевою». Слідами сходів можна дістати ся аж на сам шпіль скали, де справді видрапав ся був оден з відважнійших учеників, аби его звідтам відфотографовано. Прочі прогульковці, шануючи свої кости, вдоволяли ся меншою висотою. По перекусці і відпочинку, ледви по 2-годинній гостині у стіп великих скал, треба було вертати до Синевідска. Поворот тривав несповна 2 години, себто о одну третину коротше як виїзд.

Часть прогульковців йшла пішки, а решта по 1 К за особу їхала двома фірами, по 12 на одній, як жиди на ярмарок. Веселого настрою і загального вдоволення прогульковців не остудив, ані не розвіяв краплистий дощ, що пустив ся коло самого Синевідска і суровожав їх відтак в дорозі залізницею аж поза Стрий. Поворот до Львова як звичайно задля спізнєня поїзду наступив о пів до 12, замість о 11-тій вночі.

Шкода, що так мало Львовян звиджувало Бубнище, бо така друга нагода товарискої прогульки не скоро навине ся. Шкода також, що доси ніхто не подбав о поставленє якої реставраційної буди коло тих скал і о поправу поганого доїзду, бо наклад повернув би ся сторицею. Але тоді готов хто назвати Галичину Швайцарією, а до сего їй ще далеко. I.

— **Репертуар руского театру в Соколі** (Саля Народного Дому. Початок о год. 8. вечер. Білети продає торговля п. Волковського).

В четвер дня 27. с. м. «Чорноморці» народна оперета в 3 діях, музика М. Лисенка.

В суботу 29. с. м. «Жиди» сензаційна штука в 4 діях Е. Чірікова. Штука ся написана на тлі різні жидів в Росії.

В неділю 30. с. м. «Ой не ходи Грицю», народний образ зі співами і танцями в 5 діях Старицького.

Ві вторник 2. ливня «Суєта» комедия в 4 діях Карпенка Карого.

Телеграми

з дня 25. червня 1907.

Відень. В іменнім голосованю президентом палати послів вибрано д-ра Вайскірхнера 351 голосами на 480 голосуючих. Др. Пернерсторфер (соц.) дістав 101 гол.

Париж. Часописи доносять, що бельгійське правительство внесе сими днями в палаті послів проєкт закона в справі обнятя держави Конго (в середущій Африці) в посіданє Бельгії.

Льондон. Daily Mail доносить з Лісбони, що португальський президент міністрів Франко, диктатор по систованю конституції, своїм привідом до м. Оporto, викликав розрухи. Населєне привитало его свистом і стрілами. Військо в обороні Франка застрілило кілька найцять осіб, а многих ранило. При повороті Франка до Лісбони прийшло на двірці до кровавих розрухів. З товпи стріляно до війська і метано каміннями.

Молитвенник для молодіжи,

нове значно розширене виданє, цілий друкований шкільною правописию, вже вишов з друку. Набувати можна по ціні 50 с, 70 с і 1 К, в книгарні Тов-а ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1; в Тов. педагогічній, ул. Сикетуска ч. 47. і в склені Тов. «Взаїмна Поміч» в Коломиї.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма,

від 1. до 15. червня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купувє і продає

вєякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї денним не числячи ніякої провізії.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станиславова	5:55	—	—	—	—
Коломиї	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Пустомит	7:29	11:50	3:51	9:40Н	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50†
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	12:40	1:45†	4:50	8:20
Брухович	10:05†	—	3:25	5:30	9:35Л
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станиславова	—	—	—	5:50	—
Коломиї	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:26	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45Н	1:26	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:00	9:05	2:10†	4:30	10:51
Рави рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:25	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:47Л
Брухович	9:05†	12:41†	3:45	7:10	11:35†
Зимної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди Ідучі лише в неділі і сьвята означені † — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і сьвята а від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.